

Geachte voorzitter,

In de regeling van werkzaamheden van donderdag 25 april 2013 heeft uw Kamer het kabinet om een feitenrelaas gevraagd wie van het kabinet wanneer wat wist rondom de fraude met toeslagen door Bulgaren. Dat verzoek willigt het kabinet in met deze brief.

Op 14 april 2011 zond het toenmalige kabinet de Fiscale agenda¹ naar uw Kamer. Daarin werd onder meer het begrip 'systeemfraude' geïntroduceerd als iedere poging tot het laten uitbetalen door de Belastingdienst van een bedrag dat is gebaseerd op onjuiste gegevens. De aanpak van (systeem)fraude is voor het kabinet sindsdien een voortdurend punt van aandacht geweest. Ook over de aanpak van fraude door MOE-landers is uw Kamer geïnformeerd door het kabinet². Dat staat ook opgenomen in de bijlage bij deze brief. In die bijlage treft u ook informatie aan over de aanpak van systeemfraude door de Belastingdienst. In bijlage 2 wordt een cijfermatig overzicht gegeven van de vastgestelde fraude evenals de stand van de terugvorderingen bij toeslagen. In de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen is bepaald dat een burger te veel ontvangen toeslag in 24 maanden kan terugbetalen. Dat geldt overigens niet voor fraudegevallen.

De recente publiciteit rond de fraude met toeslagen door Bulgaarse criminelen bevestigt dat die aandacht terecht is. Deze zaak voldoet aan alle kenmerken van systeemfraude. Uit de uitzending van Brandpunt blijkt ook duidelijk hoe systeemfraude in zijn verschijningsvorm evolueert en steeds geraffineerdere gedaanten aanneemt.

Gebleken is daarmee dat een zaak die binnen het grondpatroon van systeemfraude past, toch een schok teweeg kan brengen, omdat stuk voor stuk bekende elementen daarin samenkomen. Schokkend door de indringende wijze waarop de fraude in de reportage in beeld is gebracht. Eveneens door de verschijningsvorm van de fraude, waarbij een groot aantal bewoners van een dorp actief betrokken blijkt te zijn. Het bekende is daarmee in een ander perspectief komen te staan, er ontstaat een specifiek fenomeen. De staatssecretaris van Financiën heeft tijdens het vragenuurtje van 23 april jl. dan ook aangegeven dat dit voor hem aanleiding is de systematiek waarin geld heel snel wordt uitbetaald waarna pas in een veel later stadium wordt gecontroleerd, goed tegen het licht te houden. Het kabinet komt voor het einde van het meireces met een brief waarin over de uitkomsten van die exercitie wordt gerapporteerd. De signalen van het RIEC Rotterdam-Rijnmond waren voor de Belastingdienst aanleiding deze zaak aan te pakken, met als uiteindelijk resultaat dat de FIOD op 22 april jl. twee verdachten heeft aangehouden.

In de Fiscale agenda constateerde het kabinet dat er steeds meer systematisch misbruik wordt gemaakt van de dienstverlening in het huidige belasting- en toeslagensysteem. Tot nog toe heeft het kabinet in overleg met uw Kamer steeds nauwlettend bewaakt dat de dienstverlening aan burgers zo min mogelijk in het gedrang zou komen. Het kabinet wijst in dit verband op de discussies met uw Kamer over de wenselijkheid van uitzonderingen bij de introductie van één bankrekeningnummer voor uitbetalingen door de Belastingdienst en de recente opschorting van het besluit niet langer terugwerkende kracht toe te staan bij de aanvraag van kinderopvangtoeslag³.

De Bulgaarse fraudezaak is te kenschetsen als een bekende druppel die de beker doet overlopen, toont aan dat effectievere maatregelen noodzakelijk zijn. Deze Een effectievere aanpak

¹ TK 2010-2011, 32 740, nr. 1

² Brieven SZW noemen

³ Kamerstukken II, 2012-2013, 31 065/ 31 322, nr. 159.

van systeemfraude vergt maatregelen die er toe zullen er toe leiden dat burgers onder omstandigheden echt daadwerkelijk met een minder dienstverlenende Belastingdienst worden geconfronteerd. In de praktijk zal dit ook goedwillende burgers raken, bijvoorbeeld omdat zij als gevolg van door de Belastingdienst uitgevoerde controles langer op een toeslag moeten wachten. Dit betekent overigens niet dat de Belastingdienst zijn dienstverlenende houding geheel moet laten varen. Wel betekent het, dat de balans in de weging tussen dienstverlening en fraudebestrijding vaker in het voordeel van fraudebestrijding zal moeten doorslaan.

De staatssecretaris van Financiën heeft tijdens het vragenuurtje van 23 april jl. gezegd dat hij graag eerder op de hoogte was gesteld van het specifieke fenomeen dat achter de Bulgaarse fraudezaak schuil gaat. Uit het feitenrelaas blijkt dat RIEC Rotterdam zowel via de bestaande operationele contacten als via de regionale stuurgroep RIEC de betrokken partijen, waaronder de Belastingdienst op operationeel niveau, heeft geïnformeerd over de gesignaleerde fraudepraktijken. Naar aanleiding daarvan is door de FIOD een onderzoek gestart en heeft de Belastingdienst/Toeslagen toeslagen daar waar mogelijk gestopt. Ook is de problematiek via de kanalen van de RIEC's breed onder de aandacht gebracht van gemeenten. Deze handelwijze is een voorbeeld van het succesvol signaleren en aanpakken van een nieuw crimineel fenomeen. Wel treft de Belastingdienst organisatorische maatregelen die ervoor moeten zorgen dat de staatssecretaris in een eerder stadium van nieuwe en bijzondere fraudefenomenen op de hoogte wordt gebracht.

Het kabinet heeft u de afgelopen jaren geïnformeerd over de problematiek rondom de fraude door MOE-landers⁴. Over de specifieke GBA-fraudezaak met betrekking tot de Bulgaren waren de minister van SZW en de staatssecretaris van Financiën evenals de minister van SZW waren echter niet in persoon over deze specifieke GBA-fraudezaak met betrekking tot toeslagen door Bulgaren geïnformeerd. Zoals in de bijlage van deze brief blijkt is deze vorm identiteitsfraude van GBA-fraude waar het hier om gaat, d.w.z. vrijwillig of tegen betaling afstaan van een digitale identiteit, al langer een punt van zorg en is dat ook op verschillende momenten gedeeld met uw Kamer. Met een inschrijving in het GBA, ontvangt men een BSN en een Digi-D-code en kan men toeslagen aanvragen. Zo is het toeslagensysteem, conform de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen, ingericht. In de brede brief van het kabinet zal worden ingegaan op maatregelen in het toeslagensysteem die deze vorm van fraude verder kan indammen.

Concluderend kan worden gesteld dat er in deze zaak goed gehandeld is door de medewerkers die moeten handelen en dat geldt voor de verschillende betrokken departementen en uitvoeringsorganisaties. Dat handelen heeft geleid tot de aanhouding van twee verdachten.

Onderstaand treft u het feitenrelaas aan met betrekking tot het bestuurlijke afhandeling van het dossier van de GBA-fraude m.b.t. toeslagen door Bulgaren.

ALLE INFORMATIE OVER DE STRAFRECHTELIJK ONDERZOEKEN MOET NOG WORDEN BEVESTIGD DOOR HET PAG, HIERVOOR IS EEN AMBTSBERICHT OPGEVRAAGD DAT WOENSDAG 1 MEI A.S. WORDT TOEGEZONDEN

Januari 2012: start strafrechtelijk onderzoek CEREZO onder leiding van de officier van justitie te Rotterdam. Het betreft:

⁴ Brieven SZW noemen

Met opmerkingen Gesuggereerd wordt dat de Belastingdienst deze vorm van fraude met succes kan bestrijden. Als het waar is dat de GBA de bron is van de fraude moet het probleem ook bij de bron worden aangepakt. In dat geval zijn de mogelijkheden van bestrijding door de Belastingdienst beperkt en secundair.

- enerzijds het onderzoek naar een aangifte t.z.v. mensenhandel en verkrachting, gedaan door [] tegen drie dader(s)/(groepen) en
- anderzijds het onderzoek naar Bulgaarse criminaliteit en overlast in de regio.

Het onderzoek CEREZO wordt zodanig ingericht dat het strafrechtelijk onderzoek onderdeel uitmaakt van de programmatische aanpak met andere samenwerkingspartners binnen het RIEC Rotterdam, onder de naam CROEZE.

Tijdens het onderzoek blijkt dat verdachten, die zich eerder volgens de gedane aangifte schuldig hadden gemaakt aan mensenhandel, thans op grote schaal fraude plegen en/of laten plegen. Gebleken is dat het plegen van fraude kennelijk de plaats van de (eerdere) mensenhandel heeft ingenomen en een vele malen grotere opbrengst kent. (Bron: rapportage Politie Rotterdam-Rijnmond d.d. 16 mei 2012)

19 maart 2012: de directie Arbeidsmarktfraude (inspectie SZW) team 4 Zuid (Rotterdam-Rijnmond) neemt kennis van de mogelijke fraude met toeslagen door Bulgaren. Binnen de directie Arbeidsmarktfraude (inspectie SZW) is door team 4 Zuid (Rotterdam-Rijnmond) deelgenomen aan het RIEC. De mogelijke toeslagenfraude was door de politie bemerkt tijdens een lopend strafrechtelijk onderzoek. De regiopolitie Rotterdam-Rijnmond heeft vervolgens contact gezocht met de Belastingdienst/ Toeslagen, zoals uit feitenrelaas verder zal blijken. Vervolgens is tijdens een casusoverleg van het RIEC op 21 mei 2012 aangegeven dat het onderzoek naar de toeslagenfraude door de regiopolitie Rotterdam-Rijnmond overgedragen zou worden aan de FIOD. Door AMF team 4 is daarop geen verdere actie meer ondernomen. Ook de minister van SZW is over deze fraude zaak niet apart geïnformeerd.

12 april 2012: De politie van Rotterdam-Rijnmond meldt mondeling de resultaten van het CEREZO-onderzoek in Rotterdam in een overleg aan de Belastingdienst/Toeslagen. (bron: Belastingdienst/Toeslagen)

justitie, informatie over georganiseerde toeslagfraude met de Belastingdienst. De zaak wordt door Belastingdienst/Toeslagen voorgelegd aan het selectieoverleg van de FIOD. Daarna wordt besloten de zaak aan de officier van justitie voor te leggen. Vervolgens wordt de FIOD opgedragen een opsporingsonderzoek te starten (bron: Belastingdienst/Toeslagen).

Vanaf april 2012: de politie van Rotterdam-Rijnmond deelt, met toestemming van de officier van justitie, informatie over georganiseerde toeslagfraude met de Belastingdienst. De zaak wordt door Belastingdienst/Toeslagen voorgelegd aan het selectieoverleg van de FIOD. Daarna wordt besloten de zaak aan de officier van justitie voor te leggen. Vervolgens wordt de FIOD opgedragen een opsporingsonderzoek te starten (bron: Belastingdienst/Toeslagen).

25 april 2012: Het OM geeft toestemming om de gegevens uit het CEREZO-onderzoek te delen met de Belastingdienst/Toeslagen. (Bron: Belastingdienst/Toeslagen)

9 mei 2012: Eerste overleg Belastingdienst/Toeslagen met FIOD over deze zaak. (Bron: Belastingdienst/Toeslagen)

16 mei 2012: door de Politie Rotterdam-Rijnmond, Regionale Recherche Dienst Unit Migratie Criminaliteit wordt gerapporteerd over de toeslagfraude. De modus operandi wordt gedetailleerd toegelicht. Tevens wordt het volgende vermeld:

"Mede door het onderzoek CEREZO/CROEZE is deze vorm van fraude binnen de afdeling Toeslagen van de Belastingdienst onder de aandacht gebracht. Door deze dienst worden thans maatregelen getroffen de schade te beperken. Anders dan normaal worden 'verdachte' aanvragen nu niet achteraf, maar in een eerder stadium beoordeeld en/of afgewezen. Op dit moment worden hierdoor per week 100 tot 200 aanvragen niet betaalbaar gesteld." (Bron: *rapportage Politie Rotterdam d.d. 16 mei 2012*)

vanaf PM: Belastingdienst/Toeslagen stopt lopende toeslagen die aan deze zaak zijn gerelateerd. Omdat er sprake is van een 'kat-en-muis'-spel worden steeds nieuwe, dubieuze, aanvragen ingediend. Belastingdienst/Toeslagen heeft recentelijk nog tientallen aanvragen gestopt, voordat deze konden worden uitbetaald. Er kan echter niet voorkomen worden dat er toch toeslagen worden uitbetaald. (Bron: *Belastingdienst/Toeslagen*)

mei – augustus 2012: Voorbereiding voor selectieoverleg (o.a. opstellen dossier). (Bron: *Belastingdienst/Toeslagen*)

Juli 2012: het RIEC-Rotterdam levert een conceptrapportage over het fenomeen op aan de regionale Stuurgroep RIEC (bron: *brief Staatssecretaris van Financiën aan Tweede Kamer d.d. 24 april 2013*). In deze stuurgroep zijn vertegenwoordigd de gemeente Rotterdam, het Openbaar Ministerie, de politie, de Belastingdienst en de Arbeidsinspectie.

23 augustus 2012: Selectieoverleg met FIOD. De zaak wordt door de FIOD geselecteerd. Vanaf dit moment mag over de zaak niet meer gecommuniceerd worden. Het vooronderzoek gaat in deze fase van start. Feiten en omstandigheden omtrent dit onderzoek kunnen hier niet gemeld worden omdat het een strafrechtelijk dossier betreft. (Bron: *Belastingdienst/Toeslagen en FIOD*)

28 augustus 2012: de gemeente Rotterdam informeert via een presentatie de driehoek over de geconstateerde fraude en de maatregelen die de gemeente heeft genomen. (Bron: *presentatie gemeente Rotterdam*)

25 september 2012: RIEC-Rotterdam informeert bij het LIEC over de gang van zaken omtrent de routing van rapporten voor bestuurlijk overleg (bron: *mail RIEC-Rotterdam-LIEC*).

12 oktober 2012: RIEC-Rotterdam stuurt het rapport aan het LIEC (bron: *LIEC*).

26 oktober 2012: het LIEC reageert naar het RIEC-Rotterdam met het voorstel om het dossier onder de aandacht te brengen van de overige RIEC's, andere gemeenten en het ministerie van BZK (in combinatie met dossiers over de GBA en de burgerlijke stand (verantwoordelijkheid ministerie V&J). Tevens vraagt het LIEC of het dossier al is verstuurd naar de in het dossier genoemde organisaties (waaronder de ministeries van Financiën en BZK). Op deze vraag komt geen antwoord (bron: *mailwisseling LIEC-RIEC-Rotterdam*). Later wordt telefonisch afgesproken het dossier in eerste instantie vertrouwelijk te verspreiden onder de RIEC's. Er wordt voorlopig afgezien van het breed verspreiden van het dossier vanwege de gevoeligheid van het onderwerp. Er worden geen afspraken gemaakt over het verspreiden naar andere organisaties. Het RIEC-rapport wordt door het LIEC niet aan het ministerie van Financiën gezonden noch aan het ministerie van Binnenlandse zaken (bron: *LIEC*).

30 oktober 2012: De gemeente Rotterdam informeert de driehoek via een presentatie over de voortgang op het dossier.

21 november 2012: het dossier wordt door het LIEC verstuurd naar de overige RIEC's, met de vraag de kennis uit het dossier verder te verspreiden onder gemeenten en partners (*bron: e-mail LIEC*).

18 december 2012: Naar aanleiding van signalen die DGvz (VenJ) hoorde van mogelijke fraude tijdens een werkbezoek aan het team arbeidsmigratie wordt, vanwege een mogelijke relatie met de GBA, een gesprek gearrangeerd tussen Politie (Eenheid VreemdelingenPolitie), BZK, BPR, en de Belastingdienst. Tijdens het gesprek is de casus wel besproken, naast andere voorkomende vormen van onjuiste registratie (vertrokken onbekend waarheen). In het overleg worden oplossingsrichtingen benoemd en wordt vermeld dat de Belastingdienst reeds een 'piepsysteem' heeft opgesteld, waarbij bij meer aanvragen op één adres 'een lampje gaat branden'. Wel ligt er een vraag naar mogelijke versterking van de kwaliteitsagenda GBA met awarenesstraject. Tevens worden de volgende afspraken gemaakt:

heeft opmaak toegepast: Lettertype: Vet

1. BPR neemt met B&W Rotterdam contact op om de maatregelen die al in Rdam/PZR zijn ingezet en de stappen die zijn genomen te bespreken. Uiteindelijk heeft dit gesprek niet plaatsgevonden, omdat de zaak voldoende bekend was bij de gemeente Rotterdam en de gemeente Rotterdam al maatregelen genomen had.

2. BPR neemt via een e-mailbericht contact op met de dg's van BZK en V&J om hen op de hoogte te stellen. Er volgt een nota van BPR aan BZK met de vraag of een awarenesstraject apart moet worden ingezet (*bron: mail RIEC-Rotterdam aan medewerkers en betrokkenen van de Belastingdienst, mail BPR*).

3. De Belastingdienst informeert de [] bij Financiën. De [] belastingdienst is geïnformeerd over de problematiek omtrent de GBA-fraude en heeft een bestuurlijk overleg gearrangeerd met het ministerie van BZK en de diverse partijen die betrokken zijn bij de GBA.

18 januari 2013: het LIEC stelt per mail voor aan RIEC Rotterdam en gemeente Rotterdam om het dossier formeel aan te bieden bij het ministerie van BZK, directie Burgerschap en Informatiebeleid. Op respectievelijk 18 januari en 21 januari gaan het RIEC en de gemeente akkoord met het aanbieden (*bron: mail RIEC Rotterdam, gemeente Rotterdam en LIEC*).

21 januari 2013: het LIEC legt drie thema's, waaronder dat over de GBA-fraude, formeel aan voor aan het ministerie van BZK met het verzoek te reageren op aan de GBA-gerelateerde constatering (bron: LIEC). Het LIEC legt niet de concrete casus voor aan BZK voor, wel vragen over de GBA en de burgerlijke stand in relatie tot fraude met inschrijvingen.

25 januari 2013: De zaak wordt in het tripartiete overleg voorgelegd aan de Officier van Justitie. Besluit tot formele aanvang opsporingsonderzoek. (*Bron: FIOD*)

28 Januari 2013: De driehoek in Rotterdam wordt door de gemeente over de voortgang van het dossier en de maatregelen geïnformeerd.

31 januari 2013: overleg tussen LIEC, MinBZK en MinVenJ over een drietal bestuurlijke dossiers met betrekking tot de GBA, waaronder het Toeslagendossier. Directe aanleiding is een dossier over Roma-gerelateerde problematiek, en dat is waar het gesprek uiteindelijk over gaat. Bulgaarse toeslagfraude komt niet aan de orde. (*bron: LIEC*).

1 februari en 22 februari 2013 zijn overleggen tussen LIEC en BZK geweest n.a.v. de brief van 21 januari 2013. Er wordt gesproken over welke projecten en acties BZK uitvoert ten behoeve van de kwaliteitsagenda GBA en hoe dat ook op de andere bestuurlijke dossiers verbeteringen kan brengen.

7 maart 2013: Tijdens het Periodiek Overleg BZK-Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB) wordt het Rapport van het LIEC door BZK overhandigd aan NVVB met verzoek om een reactie.

14 maart 2013: Het ministerie van BZK reageert schriftelijk aan het LIEC over de voorliggende dossiers die betrekken op GBA-fraude. Vermeld wordt dat BZK gesprekken heeft gevoerd met gemeenten en de Belastingdienst, en dat de uitkomst hiervan is dat de betreffende gemeenten en Belastingdienst afspraken zullen maken teneinde dit type fraude te voorkomen (*bron: brief MinBZK aan het LIEC d.d. 14 maart 2013*).

18 maart 2013: LIEC verzoekt om digitale toezending van bij antwoord gevoegde onderzoeksrapporten en om toestemming voor verspreiding. Reactie van BZK is instemmend.

22 april 2013: Arrestatie van twee verdachten in deze zaak. (*Bron: Openbaar Ministerie*)

Bijlage 1 Overzicht fraudebestrijding

Op 14 april 2011 zond het toenmalige kabinet de Fiscale agenda⁵ naar uw Kamer, waarin onder meer uitgebreid aandacht werd besteed aan fraudebestrijding. Paragraaf 2.3 bevat de volgende passage:

*'Fraude zal altijd blijven bestaan en bestrijding vergen. Een groot punt van zorg is dat er steeds meer systematisch misbruik wordt gemaakt van de dienstverlening in het huidige belasting- en toeslagensysteem. Men kan zich zelfs afvragen of de dienstverlening niet te ver is doorgeslagen. Zo wordt er soms met het oogmerk van misbruik, op basis van onjuiste gegevens een beroep gedaan op een voorschot op toeslagen of voorlopige teruggaven. Als dit wordt ontdekt, is terugvordering vaak erg moeilijk.'*⁶

Paragraaf 7.3 van de Fiscale agenda is geheel gewijd aan fraudebestrijding. Eerst wordt het voortdurende spanningsveld tussen dienstverlening en fraudebestrijding geschetst:

*'Dit kabinet staat voor een harde aanpak van misbruik van wettelijke voorzieningen. Dit betekent ook een gerichte aanpak van fiscale risico's. Aan de andere kant is de dienstverlening van de Belastingdienst steeds meer tegemoet gekomen aan de wens van burgers en parlement om de aanspraken op voorlopige teruggaven en voorschotten zo snel mogelijk te kunnen verzilveren. Een gezond evenwicht tussen de mate van dienstverlening en de ruimte voor fraude is daarom een belangrijk aandachtspunt. Snelle dienstverlening is alleen mogelijk als er vertrouwen bestaat dat burgers informatie verstrekken die reëel is, schattingen doen die naar beste weten zijn gemaakt en in de verwachting dat zij na definitieve toekenning en/of aanslag zullen «afrekenen». Het blijkt dat het overgrote deel van de burgers dit vertrouwen honoreert. Er is echter ook een beperkte groep die de werkwijze van de Belastingdienst – in verschillende gradaties – misbruikt.'*⁷

Het toenmalige kabinet heeft in de Fiscale agenda een reeks van maatregelen aangekondigd waarmee systeemfraude moet worden tegengegaan. Het ging onder meer om de inrichting van de anti-fraudebox binnen de Belastingdienst, een wijziging van de procedure voor het aanpassen van bankrekeningnummers, een koppeling tussen DigiD en het BSN bij de aanvraag van toeslagen en bij de voorlopige teruggaven, het stoppen van de uitbetaling van voorlopige teruggaven en toeslagen aan mensen die bij de Belastingdienst als 'vertrokken onbekend waarheen' staan geregistreerd en een scherpere beoordeling van aanvragen van teruggaven en aangiften door extra controles aan de hand van intelligence en risicoselectie.⁸

Ook werd in de Fiscale agenda nader onderzoek aangekondigd naar een reeks van aanvullende maatregelen, waaronder differentiatie van dienstverlening, het verplichte gebruik van één rekeningnummer en de beperking van de mogelijkheid met terugwerkende kracht kinderopvangtoeslag aan te vragen.⁹

⁵ Kamerstukken II 2010-2011, 32 740, nr. 1.

⁶ Kamerstukken II 2010-2011, 32 740, nr. 1, blz. 9.

⁷ Kamerstukken II 2010-2011, 32 740, nr. 1, blz. 47.

⁸ Kamerstukken II 2010-2011, 32 740, nr. 1, blz. 48.

⁹ Kamerstukken II 2010-2011, 32 740, nr. 1, blz. 49-50.

Na het uitbrengen van de Fiscale agenda heeft het kabinet uw Kamer bij monde van de staatssecretaris van Financiën periodiek geïnformeerd over de stand van zaken bij de bestrijding van (systeem)fraude, in de vorm van voortgangsrapportages (onder meer de Halfjaarsrapportages Belastingdienst en de Beheersverslagen Belastingdienst), brieven en antwoorden op Kamervragen. In de afgelopen Belastingplannen zijn begeleidende wettelijke maatregelen aan uw Kamer voorgelegd en inmiddels tot wet verheven. In het bijzonder wijst het kabinet op de volgende rapportagemomenten.

Tijdens een Algemeen overleg van 25 juni 2011 met de Vaste commissie van Financiën reageerde de staatssecretaris van Financiën onder meer als volgt op vragen van de heer Omtzigt:

'Het is een illusie om te denken dat je het systeem 100% waterdicht hebt. Als je vandaag denkt dat je dat hebt, is er morgen toch weer een slimmerik die een gat heeft ontdekt. Niet voor niets is een van de drie pijlers van mijn fiscale agenda om het systeem fraudebestendig te maken.

[...]

De mensen die op tijd hun aangifte hebben ingediend en die wat terug moeten krijgen, moeten ook behoorlijk worden bediend. Het gaat altijd om het zoeken van een balans om ervoor te zorgen dat de kwaadwillenden niet de halve wereld krijgen en dat de goedwillenden niet wordt ontzegd waar zij recht op hebben.¹⁰

In het bijzonder zijn hier ook te noemen de antwoorden die de staatssecretaris van Financiën op 23 september 2011 mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gaf op een aantal vragen van de vaste commissie van Financiën. Bij die gelegenheid werd onder meer vermeld:

Overigens hebben zich ook gevallen voorgedaan waarin het 'slachtoffer' zijn DigiD en overige identiteitsgegevens vrijwillig of tegen betaling ter beschikking stelde van criminelen. Dit is in zekere zin te vergelijken met het afgeven van pinpas met pincode. Deze 'slachtoffers' komen niet in aanmerking voor de hiervoor genoemde compensatie. Afgezien van waarschuwingen om dat vooral nooit te doen zijn er geen mogelijkheden om dit tegen te gaan.¹¹

Ook is hier te noemen de brief aan uw Kamer van de staatssecretaris van Financiën, mede namens de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 20 augustus 2012 waarin werd ingegaan op mogelijkheden om kwetsbaarheden voor fraude in het toeslagensysteem te ondervangen. Aan deze brief worden de volgende passages ontleend:

Diverse onderzoeken die de afgelopen jaren zijn gedaan, wijzen uit dat het uitvoeringsproces van de toeslagen niet alleen gevoelig is voor fouten van de kant van de burger, maar ook voor fraude en oneigenlijk gebruik. Fraude doet zich voor als burgers onjuiste of onvolledige informatie verstrekken met het oogmerk een toeslag te incasseren waar zij eigenlijk geen recht op hebben.

¹⁰ Kamerstukken II 2010-2011, 31 066, nr. 109, blz. 16-17.

¹¹ Kamerstukken II 2011-2012, 31 066, nr. 113, blz. 2.

[...]

De bevoorschotting werkt op basis van een aanvraag van de burger waarin hij gegevens verstrekt. De aanvrager wordt geïdentificeerd door de Belastingdienst door middel van zijn DigiD. Daarnaast geeft hij zijn BSN door. Dit schept mogelijkheden voor systeemfraude, waarbij iemand op naam van (vele) anderen aanvragen doet met gefingeerde gegevens. Een typisch voorbeeld is een ronselaar, waarbij het maar de vraag is of de aanvragers zich van de fraude bewust zijn. Verder is identiteitsfraude mogelijk, waarbij iemand zich in de systemen van de Belastingdienst/Toeslagen voordoet als een ander, buiten medeweten of zonder instemming van die ander, en zichzelf een toeslag laat uitbetalen. Tegen deze typen fraude zijn al maatregelen genomen, maar het blijft zo dat hoe kleiner de rol van de aanvrager is, des te kleiner de kans op dit soort fraude wordt.

[...]

De Belastingdienst/Toeslagen gebruikt voor de uitvoering van de toeslagen meerdere basisadministraties. De kwaliteit van de gegevens in deze administraties is voor het beperken van fraudemogelijkheden van groot belang, maar laat op punten te wensen over. Omdat er circa 8,5 miljoen toeslagen worden uitbetaald, kan ook een klein foutpercentage tot grote aantallen fouten leiden.¹²

De Belastingdienst zal blijven bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit van basisadministraties door het doen van terugmeldingen bij geconstateerde onjuistheden.

De minister van Binnenlandse Zaken heeft in april 2013 nieuwe wetgeving op het gebied van de registratie van personen aan de tweede kamer gezonden. Dit heeft geresulteerd in de nieuwe concept-wet Basis Registratie Personen (BRP)¹³ welke door de tweede kamer is goedgekeurd. Onderdeel van de wet BRP is dat ook registratie plaats vindt van niet-ingezetenen (RNI). Er wordt gewerkt aan invoering van de RNI na de zomer, hierdoor zal de uitgifte van Sofinnummers door de Belastingdienst stoppen en zullen alle Burgerservicenummers, dus ook die van arbeidsmigranten die korter dan 4 maanden in ons land verblijven, door de gemeenten gaan plaatsvinden. Hierdoor wordt het onmogelijk dat personen bij de Belastingdienst bekend zijn terwijl de gemeenten hen niet kent omdat ze korter dan 4 maanden in ons land verblijven om te werken en wordt fraude bemoeilijkt. Invoering van de wet BRP, na goedkeuring door de eerste kamer zal leiden tot een nog meer sluitende registratie van personen die een relatie hebben met de Nederlandse overheid. Zie voor kwaliteitsacties rond GBA de brieven en kwaliteitskrant van november 2011, juli 2012 en december 2012¹⁴.

[PM SZW: Arbeidsmarktmigratie] INPUT VOLGT

[PM VenJ: aanpak internationale criminele organisaties] ER KOMT NIETS, V&J ziet de relevantie niet.

¹² Kamerstukken II 2011-2012, 30 166, nr. 146, blz. 1-3.

¹³ Kamerstukken II, ????

¹⁴ Kamerstukken II 2011-2012, 27 859, nr. 57, 60 en 62.

Bijlage 2 Beleidsinformatie over fraudebestrijding

De staatssecretaris van Financiën heeft de afgelopen jaren periodiek gerapporteerd over het financiële belang dat gemoeid was met door de Belastingdienst geconstateerde gevallen van systeemfraude:

- **[PM opsomming uit de halfjaarsrapportages, info FIOD en AFB]**